

بررسی عملکرد معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در دولت یازدهم

کد موضوعی: ۲۸۰

شماره مسلسل: ۱۵۵۳۲

شهریورماه ۱۳۹۶

معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی

دفتر: مطالعات ارتباطات و فناوری‌های نوین

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۲.....	۱. الزامات اسناد بالادستی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
۶.....	۲. برنامه‌های معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
۷.....	۳. شاخص‌های مرتبط (کلان، عملکردی و ...) در طول چهار سال معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
۲۱.....	۴. دستاوردهای محقق شده و وعده‌های کمتر محقق شده معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
۲۵.....	۵. ارزیابی تحلیلی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
۲۷.....	منابع و مأخذ

بررسی عملکرد معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در دولت یازدهم

چکیده

معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در اواخر دولت هشتم و طبق تأکیدات رهبر معظم انقلاب بر لزوم تشکیل دفتری در نهاد ریاست جمهوری به منظور تقویت ارتباط صنعت و دانشگاه پایه گذاری شد. این معاونت در دولت نهم رسماً آغاز به کار کرده و پس از دو دوره مدیریتی در دولت های نهم و دهم، با آغاز به کار دولت یازدهم با رویکرد جدید مدیریتی و با بازنگری در شرح وظایف و اختیارات و تفکیک آنها از دستگاه ها و نهادهای مشابه به فعالیت خود ادامه داده است. فلسفه وجودی این معاونت انجام فعالیت ها و آن دسته از کارکردهای نظام ملی نوآوری است که توسط سایر نهادها و بازیگران مرتبط به نحو مطلوب پوشش داده نمی شود یا مستلزم یک رویکرد فراوزارخانه ای و یکپارچه در بین تعدادی از دستگاه ها و نهادهاست.

با توجه به اینکه معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری شرح وظایف مصوب قانونی منسجمی ندارد، در این گزارش عملکرد آن در دولت یازدهم در انطباق با الزامات اسناد بالادستی، شرح وظایف و مأموریت های تبیین شده و تکالیف قانونی پراکنده در مصوبات مجلس یا هیئت وزیران بررسی شده است. بررسی نشان می دهد که معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری نتایج قابل قبولی در زمینه حمایت از شرکت های دانش بنیان و توسعه فعالیت های صندوق نوآوری و شکوفایی، حمایت های مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران در عرصه علم و فناوری و انجام پیمایش ملی نوآوری داشته است. اما لازم است فعالیت های این معاونت در حوزه ساماندهی نظام مالکیت فکری علم، فناوری و نوآوری و پیاده سازی برنامه ملی آینده نگاری فناوری با تلاش و جدیت بیشتری پیگیری شود. همچنین شفاف سازی حیطه فعالیت ها و تفکیک دقیق آنها از فعالیت های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا شورای عالی عتف، به منظور پرهیز از موازی کاری احتمالی و هم افزایی بیشتر در حوزه حمایت از پارک های علم و فناوری و مراکز رشد دانشگاهی، تعاملات فناورانه در حوزه بین الملل و زمینه های فعالیت ستادهای توسعه فناوری ضروری است. هرچند بسیاری از فعالیت هایی که توسط معاونت علمی و فناوری در این عرصه انجام شده، قابل توجه و اثربخش بوده است.

مقدمه

طبق اصل یکصد و بیست و چهارم قانون اساسی رئیس‌جمهور می‌تواند برای انجام وظایف قانونی خود معاونانی داشته باشد. معاونان رئیس‌جمهور به رأی اعتماد مجلس نیاز ندارند و تنها در برابر رئیس‌جمهور مسئول بوده و عزل و نصب آنها در اختیار اوست. معاونان رئیس‌جمهور می‌توانند در جلسات علنی مجلس شرکت کنند و مشاوران خود را نیز به همراه داشته باشند. همچنین شرح وظایف و اختیارات معاونان رئیس‌جمهور به تصویب مجلس نمی‌رسد. پیشینه تشکیل معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری به اواخر دولت هشتم و طبق تأکیدات رهبر معظم انقلاب بر لزوم تشکیل دفتری در نهاد ریاست‌جمهوری به منظور تقویت ارتباط صنعت و دانشگاه باز می‌گردد. این معاونت در دولت نهم رسماً آغاز به کار کرده و پس از دو دوره مدیریتی در دولت‌های نهم و دهم، با آغاز به کار دولت یازدهم با رویکرد جدید مدیریتی و با بازنگری در شرح وظایف و اختیارات و تفکیک آنها از دستگاه‌ها و نهادهای مشابه به فعالیت خود ادامه داده است.

این گزارش به بررسی عملکرد معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری در دولت یازدهم (تا پایان خرداد ۱۳۹۶) می‌پردازد. بدین منظور ابتدا الزامات اسناد بالادستی و شرح وظایف و مأموریت‌های معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری تبیین می‌شود. سپس شاخص‌های هدف در این معاونت ارائه می‌شود و با توجه به آنها، دستاوردهای محقق شده و وعده‌های محقق نشده معاونت مرور می‌گردد. در پایان، ارزیابی تحلیلی عملکرد معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری انجام می‌شود.

۱. الزامات اسناد بالادستی معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری

۱-۱. اسناد بالادستی و قوانین مرتبط

۱-۱-۱. سند چشم‌انداز

هدف سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ دستیابی جمهوری اسلامی ایران به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه با هویت اسلامی و انقلابی، الهام‌بخشی در جهان اسلام و تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین‌الملل است. در این ارتباط، ایران به‌عنوان کشوری برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی و دست یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تأکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقای نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل معرفی شده است.

۲-۱-۱. سیاست‌های کلی علم و فناوری

سیاست‌های کلی علم و فناوری یکی از مهمترین سیاست‌های کلان نظام در حوزه علم و فناوری محسوب می‌شود که در سال ۱۳۹۳ توسط مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) ابلاغ شده است. این سیاست‌ها در ۶ موضوع کلی و ۳۴ بند، دسته‌بندی و تنظیم شده است. از میان ۳۴ بند مطرح شده، چهار بند (ذیل چهار موضوع مختلف) برای برنامه‌ریزی و اجرایی‌سازی توسط معاون اول رئیس‌جمهور به معاونت علمی و فناوری ابلاغ گردیده است. (جدول ۱)

جدول ۱. سیاست‌های علم و فناوری ابلاغی به معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری

ردیف	موضوع سیاست علم و فناوری	بندهای ابلاغی سیاست علم و فناوری
۱	۴. تقویت عزم ملی و افزایش درک اجتماعی نسبت به اهمیت توسعه علم و فناوری	۴-۶. گسترش حمایت‌های هدفمندی مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران و فعالیت‌های عرصه علم و فناوری [متناظر با ماده (۱۸) برنامه پنجم توسعه]
۲	۵. ایجاد تحول در ارتباط میان نظام آموزش عالی، تحقیقات و فناوری با سایر بخش‌ها	۵-۲. حمایت مادی و معنوی از فرآیند تبدیل ایده به محصول و افزایش سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش پیشرفته و فناوری داخلی در تولید ناخالص داخلی با هدف دستیابی به سهم ۵۰ درصد
۳	۶. گسترش همکاری و تعامل فعال، سازنده و الهام‌بخش در حوزه علم و فناوری با سایر کشورها و مراکز علمی و فنی معتبر منطقه‌ای و جهانی به‌ویژه جهان اسلام همراه با تحکیم استقلال کشور	۶-۱. توسعه صنایع و خدمات مبتنی بر علوم و فناوری‌های جدید و حمایت از تولید و صادرات محصولات دانش‌بنیان و متکی بر فناوری‌های بومی به‌ویژه در حوزه‌های دارای مزیت و ظرفیت، با اصلاح امر واردات و صادرات کشور

۳-۱-۱. برنامه پنجم توسعه

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۳/۸/۲۸ به پیشنهاد شماره ۱۱/۵۰۰۶۲ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۱۶ معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور و به استناد اصل یکصدوسی‌وهشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، به معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور و رئیس بنیاد ملی نخبگان مأموریت داد تا تقسیم کار و پایش اجرای ماده (۱۸) قانون برنامه پنجم توسعه^۱ را با در نظر گرفتن مسئولیت‌های قانونی سایر دستگاه‌های اجرایی ذیربط و هماهنگی با آنها، در مدت باقی‌مانده از اجرای قانون یاد شده، پیگیری نماید.

۱. ماده (۱۸) قانون برنامه پنجم توسعه: دولت به‌منظور گسترش حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران معاونت علمی و فناوری اقدامات زیر را انجام دهد:

الف) ارتقای منزلت اجتماعی از طریق فرهنگ‌سازی، ب) تسهیل در ارتقای تحصیلی و ورود به رشته‌های تحصیلی مورد علاقه در دوره‌های قبل و بعد از ورود به دانشگاه، ج) اعطای حمایت‌های مالی و بورس تحصیلی از طریق وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بنیاد ملی نخبگان، د) هدایت تحصیلی در زمینه‌ها و رشته‌های اولویت‌دار مورد نیاز کشور، ه) برقراری بیمه تأمین اجتماعی و بیمه پایه سلامت فرد و خانواده وی، و) رفع دغدغه خطرپذیری مالی در انجام مراحل پژوهشی و امور نوآورانه، ز) حمایت از تجاری‌سازی دستاوردهای آنان، ح) تقویت ابعاد معنوی، بصیرت‌افزایی، خودباوری و تعلق ملی، ط) ایجاد و تقویت مراکز علمی، تحقیقاتی و فناوری توانمند در تراز بین‌المللی و با امکانات خاص در شاخه‌های مختلف علوم و فنون بنیادی و راهبردی با به‌کارگیری نخبگان و دانشمندان در جهت خلق دانش، ایده‌های نو و تبدیل علم به ثروت در طول برنامه، ی) ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب برای نخبگان و استعدادها برتر متناسب با تخصص و توانمندی‌های آنها و اولویت‌های کشور با حمایت از سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر جهت تبدیل دانش فنی به محصول قابل ارائه به بازار کار، ک) ایجاد سازوکارهای مناسب برای افزایش سهم مشارکت انجمن‌های علمی، نخبگان و استعدادهای برتر در تصمیم‌سازی‌ها و مدیریت کشور، ل) ایجاد سازوکار لازم برای مشارکت انجمن‌های علمی، نخبگان و دانشمندان کشور در همایش‌ها، کنفرانس‌ها و مجامع علمی و پژوهشی بین‌المللی و برتر جهان و بهره‌گیری از توانمندی‌های دانشمندان و نخبگان ایرانی در جهان و فراهم کردن فرصت‌های مطالعاتی مناسب در داخل و خارج کشور، م) تأمین و پرداخت بخشی از هزینه‌های ثبت جواز امتیاز علمی (پتنت) در سطح ملی و بین‌المللی و ایجاد تمهیدات و تسهیلات لازم برای انتشار آثار مفید علمی آنان.

۴-۱-۱. سایر وظایف قانونی (فرامین رهبری، مصوبات مجلس، مصوبات هیئت وزیران)

- پیاده‌سازی بخشی از نظام ملی پایش و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری (پیمایش نوآوری).^۱
- اجرایی‌سازی ماده (۴۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (با محوریت برنامه توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان، مصوب هیئت وزیران، ۱۳۹۴/۹/۵).
- تدوین نظامنامه پیوست فناوری قراردادهای بین‌المللی و طرح‌های مهم ملی؛ موضوع مصوبه جلسه بیست‌وسوم ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی، مورخ ۱۳۹۵/۵/۴.
- آینده‌نگاری فناوری: براساس مصوبه شماره ۵۱۳۷۷/ت/۱۵۴۲۰۲ هـ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۷ هیئت وزیران، معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری متولی انجام «برنامه ملی آینده‌نگاری علم و فناوری کشور» است که این مهم را از طریق معاونت سیاست‌گذاری و ارزیابی راهبردی به‌عنوان «دبیرخانه» برنامه ملی آینده‌نگاری، به انجام می‌رساند. این مصوبه به استناد اصل یکصدوسی‌وهشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در سه بند به تصویب رسیده است. براساس آن:
- معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری موظف است ظرف ۶ ماه شیوه‌نامه طراحی و تدوین برنامه ملی آینده‌نگاری علم و فناوری شامل توالی تکرارهای بعدی، دستگاه‌های همکار، زمان اجرا، نحوه تأمین هزینه‌ها، افق زمانی، حوزه‌های دارای اولویت، روش اجرا و سایر موضوعات اجرایی را تهیه و جهت تصویب به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف) ارائه نماید.
- معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری موظف است برنامه ملی آینده‌نگاری علم و فناوری کشور را برای حوزه‌های اولویت‌دار مربوط با استفاده از اعتبارات مصوب و بهره‌گیری از حداکثر مشارکت صاحب‌نظران و نخبگان کشور و هماهنگی دستگاه‌های اجرایی طراحی، تدوین و برگزار نماید.
- کلیه دستگاه‌های اجرایی ضمن همکاری با معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری در مرحله طراحی و تدوین برنامه، از نتایج این برنامه بهره‌گیری و استفاده نمایند.

۵-۱-۱. پروژه‌های اقتصاد مقاومتی

- با هدف تأمین رشد پویا و بهبود شاخص‌های مقاومت اقتصادی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با رویکردی جهادی، انعطاف‌پذیر، فرصت‌ساز، مولد، درونزا، پیشرو و برون‌گرا در ۲۹ بهمن ۱۳۹۲ از سوی مقام معظم رهبری ابلاغ شده است.
- ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی ۱۲ برنامه در راستای تحقق اهداف سیاستی مصوب کرده است که از میان آنها دو برنامه مشتمل بر ۶ پروژه اولویت‌دار به‌شرح زیر به معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری ابلاغ شده است:

۱. برنامه توسعه اقتصاد دانش‌بنیان، مشتمل بر پروژه‌های:

۱. مطابق با تأکید مقام معظم رهبری در دیدار با شرکت‌کنندگان در هفتمین همایش ملی نخبگان جوان (۱۳۹۲/۷/۷).

- پیاده‌سازی نظام حمایت از ۳۰۰۰ شرکت دانش‌بنیان (۱۳۹۵)،
  - طراحی و پیاده‌سازی نظام صیانت از بازار ملی در حوزه دانش‌بنیان (۱۳۹۵)،
  - بازاری‌سازی، ارتقا و به‌کارگیری ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان،
  - طراحی و پیاده‌سازی نظام تأمین مالی و بیمه صنایع دانش‌بنیان.
۲. برنامه پیشبرد برون‌گرایی اقتصاد، مشتمل بر پروژه‌های:
- توسعه صادرات محصولات دانش‌بنیان،
  - طراحی نظام جامع انتقال فناوری و تدوین برنامه اجرایی آن.

۱-۲. سایر اهداف و وظایف تبیین شده

اهداف و وظایف اساسی معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور به شرح زیر تبیین شده است:^۱

۱-۲-۱. اهداف

۱. ارتقای اقتدار ملی، تولید ثروت و افزایش کیفیت زندگی مردم از طریق افزایش توانمندی‌های فناوری و نوآوری در کشور،
۲. ارتقای «نظام ملی نوآوری» و تکمیل مؤلفه‌ها و حلقه‌های آن،
۳. توسعه «اقتصاد دانش‌بنیان» از طریق هماهنگی و هم‌افزایی بین بخشی و بین دستگاهی،
۴. ارتقای ارتباط «دانش» با «صنعت» و «جامعه» و تسهیل تبادلات بین بخش‌های عرضه و تقاضای فناوری و نوآوری،
۵. تجاری‌سازی دستاوردهای فناوری و نوآوری و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان،
۶. توسعه فناوری‌های راهبردی و اولویت‌دار ملی مصرح در نقشه جامع علمی کشور،
۷. اعتلای ارتباطات بین‌المللی علمی، فناوری و نوآوری و توسعه دیپلماسی علمی و فناوری.

۱-۲-۲. اهم وظایف اساسی

۱. هدفمندسازی، هدایت و توسعه پژوهش‌های کاربردی، تقاضامحور و مأموریت‌گرا و کمک به تجاری‌سازی نتایج آنها،
۲. توسعه مراکز اطلاع‌رسانی فناوری و ایجاد و ساماندهی فن‌بازارهای عمومی و تخصصی،
۳. توسعه سازوکارهای سرمایه‌گذاری خطرپذیر و تأمین مالی لازم در اقتصاد دانش‌بنیان،
۴. کمک به ارتقای نظام مالکیت فکری و نظام استاندارد در حوزه علم، فناوری و نوآوری،
۵. کمک به ارتقای فعالیت‌های رسانه‌ای و فرهنگ‌سازی در حوزه علم و فناوری،

۶. حمایت از ایجاد و توانمندسازی تشکل‌های خصوصی در زمینه تولید و توسعه صادرات کالاها و خدمات دانش‌بنیان،
۷. راهبری «ستادهای فناوری‌های راهبردی» و «کانون‌های هماهنگی دانش، صنعت و بازار»،
۸. تحریک تقاضا، بازاریابی و تضمین بازار برای تولیدات داخلی و بازاریابی و صادرات کالاها و خدمات دانش‌بنیان،
۹. توسعه دیپلماسی علم و فناوری و ارتباطات بین‌المللی و توسعه سرمایه‌گذاری خارجی در طرح‌های دانش‌بنیان، هدایت سرمایه‌های انسانی و مالی ایرانیان خارج از کشور و توسعه شبکه‌های بین‌المللی علم و فناوری به‌ویژه در جهان اسلام با هماهنگی و همکاری دستگاه‌های ذیربط،
۱۰. توسعه فرآیندهای شناسایی، جذب و انتقال و انتشار فناوری‌ها در کشور با همکاری و هماهنگی دستگاه‌های ذیربط.

۲. برنامه‌های معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری

- در راستای تحقق الزامات و اهداف پیشگفته، معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری موارد ذیل را به‌عنوان برنامه‌های اصلی خود تبیین کرده است:
- ۲-۱. پیاده‌سازی سیاست‌های کلی علم و فناوری در محورهای زیر:
- ۱-۱-۲. گسترش حمایت‌های مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران در عرصه علم و فناوری [در راستای ماده (۱۸) قانون برنامه پنجم توسعه]،
- ۲-۱-۲. حمایت مادی و معنوی از فرآیند تبدیل ایده به محصول و افزایش سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش پیشرفته و فناوری داخلی در تولید ناخالص داخلی با هدف دستیابی به سهم ۵۰ درصد،
- ۲-۱-۳. حمایت از تولید و صادرات محصولات دانش‌بنیان.
- ۲-۲. اجرایی‌سازی و بهره‌برداری از ظرفیت‌های کامل قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان [در راستای پروژه‌های محول شده ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی].
- ۲-۳. توسعه تجاری‌سازی و اشاعه کارآفرینی فناورانه از طریق تعریف و اجرای طرح‌های کلان ملی فناوری
- ۲-۴. توسعه ظرفیت‌های فناوری و نوآوری در عرصه ملی از طریق ستادهای توسعه فناوری‌های راهبردی

- ۲-۵. حمایت از بازاریابی شرکت‌های دانش‌بنیان از طریق برگزاری نمایشگاه تجهیزات و مواد آزمایشگاهی ساخت ایران
- ۲-۶. توسعه زیست‌بوم کارآفرینی و نوآوری و توسعه مؤلفه‌های شکل‌گیری اقتصاد دانش‌بنیان.

۳. شاخص‌های مرتبط (کلان، عملکردی و ...) در طول چهار سال معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

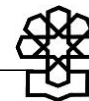
۳-۱. سیاست‌های کلی علم و فناوری

در جدول ۲ فهرست تکالیف قانونی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری ذیل سیاست‌های کلی علم و فناوری به همراه شاخص‌های مربوطه و عملکرد معاونت در آن خصوص ارائه شده است.

جدول ۲. تکالیف قانونی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری ذیل سیاست‌های کلی علم و فناوری به همراه شاخص‌های مربوطه و عملکرد معاونت

زمان‌بندی	فعالیت	اقدام	برنامه
هدف ۱. گسترش حمایت‌های مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران در عرصه علم و فناوری (در راستای ماده (۱۸) برنامه پنجم توسعه)			
۱۳۹۴	راه‌اندازی کانون ثبت پتنت ایران و ارائه مشاوره فنی و تخصصی و تسهیلات مالی (ارائه تسهیلات ثبت اختراع خارجی به ۱۸ دانشگاه و پژوهشگاه و با اعتباری قریب به ۸ میلیارد ریال)		
از ابتدای ۱۳۹۲ تا تیر ۱۳۹۵	برگزاری ۳۴ استارت‌آپ ویکند در ۱۶ شهر ایران با مشارکت بیش از ۳۵۰۰ کارآفرین و نوآور		
از خرداد ۱۳۹۳ تا اواخر ۱۳۹۵	راه‌اندازی بازار دارایی فکری با ثبت ۱۵۷ اختراع، ۳ طرح صنعتی و یک علامت تجاری و انجام ۵ معامله (۱ طرح صنعتی و ۴ اختراع) به ارزش سه میلیارد و ۷۵۰ میلیون تومان	ایجاد زیرساخت مورد نیاز برای ارائه مشاوره تخصصی به صاحبان ایده‌های جدید، مخترعان و مکتشفان	طراحی نظام پشتیبانی هدفمند از نوآوران و مخترعان برای تشکیل شرکت‌های دانش‌بنیان
ابتدای ۱۳۹۳ تا تیر ۱۳۹۵	ایجاد ۱۱ مرکز فن‌بازار منطقه‌ای در سراسر کشور و برگزاری ۸ نشست تبادل فناوری و ۶ تور عارضه‌یابی صنایع		
۱۳۹۵	تدوین الگوی بومی سرمایه‌گذاری و راه‌اندازی ۵ صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه با همکاری سازمان بورس و اوراق بهادار		
خرداد ۱۳۹۴ تا تیر ۱۳۹۵	اعطای گرنت پژوهشی و آزمایشگاهی به پژوهشگران برجسته با اعتباری بالغ بر ۴۱۲ میلیون تومان	ایجاد «فدراسیون سرآمدان علمی ایران»	پشتیبانی از پژوهشگران سرآمد
مهر ۱۳۹۴	برگزاری جشنواره دانش‌آموزی دریا در ستاد توسعه فناوری و توسعه دانش‌بنیان دریایی	جهت‌دهی فرهنگی به دانش‌آموزان و دانشجویان معطوف به تأثیرگذاری	طراحی برنامه هدایت فناوریانه و پژوهشی، فناورانه و

زمان بندی	فعالیت	اقدام	برنامه
۱۳۹۴	حمایت از برگزاری رویدادهای دانش‌آموزی (۹۶ رویداد و آموزش ۸۶۳۹۶ نفر) و دانشجویی (۲۱۶ رویداد و آموزش ۱۷۹۴۴ نفر)	عملی و پاسخگویی به نیازهای کشور	فرهنگی برای دانش‌آموزان و دانشجویان
هدف ۲. حمایت مادی و معنوی از فرآیند تبدیل ایده به محصول و افزایش سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش پیشرفته و فناوری داخلی در تولید ناخالص داخلی با هدف دستیابی به سهم ۵۰ درصد			
۱۳۹۴	تدوین و تصویب آیین‌نامه ماده (۴۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در هیئت دولت و راه‌اندازی دبیرخانه اجرای قانون مذکور	مشارکت در تدوین قوانین و آیین‌نامه‌ها در حوزه نظام نوآوری و فناوری	ایجاد و تقویت نهادهای مورد نیاز نظام نوآوری در کشور
۱۳۹۳ تا تیر ۱۳۹۵	پذیرش ۱۵۶ عضو قطعی و ۱۳۲ عضو آزمایشی و ایجاد پایگاه داده از اطلاعات ۲۵۰ آزمایشگاه و ۴۱۰۰ دستگاه و انتشار در شبکه	ایجاد و توسعه شبکه آزمایشگاهی فناوری‌های راهبردی	
۱۳۹۳ تا تیر ۱۳۹۵	حمایت از ۱۳ پارک علم و فناوری و مراکز رشد دانشگاهی	کمک به توسعه زیرساخت و ارتقای کارکردهای پارک‌های علم و فناوری	
۱۳۹۳ تا تیر ۱۳۹۵	اعطای جایزه تجاری‌سازی به دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی (انعقاد موافقتنامه با ۱۳ دانشگاه و مرکز پژوهشی و اعطای ۱/۵ میلیارد تومان اعتبار)	کمک به فن‌آفرینی و توسعه شرکت‌های دانشگاهی	
۱۳۹۲ تا تیر ۱۳۹۵	حمایت از تأسیس، تجهیز و توسعه ۲۲ مرکز نوآوری و شتاب‌دهی فناوری در عرصه ملی	توسعه و تقویت مراکز نوآوری و شتاب‌دهی فناوری	
۱۳۹۴	راه‌اندازی سامانه تجهیزات آزمایشگاهی و ایجاد پایگاه داده از محصولات در این حوزه	ایجاد سامانه ثبت تولید داخل	
۱۳۹۲ تا ۱۳۹۴	ایجاد پایگاه داده از طرح‌های تجاری‌سازی در مرحله نیمه‌صنعتی و حمایت از تعدادی از طرح‌ها (حمایت از ۴۴ طرح در ۱۳۹۲، ۱۵۷ طرح در ۱۳۹۳ و ۱۳۰ طرح در ۱۳۹۴)	راه‌اندازی سامانه تجاری‌سازی طرح‌های دانش‌بنیان	تولید داخل اقلام راهبردی و حساس تحریمی
۱۳۹۴	تدوین یکی از احکام برنامه ششم با موضوع تأمین نیاز دستگاه‌های داخلی از محصولات تولید داخل	اولویت تأمین نیازهای دولت با محصولات تولید داخل	
هدف ۳. توسعه صنایع و خدمات مبتنی بر علوم و فناوری‌های جدید و حمایت از تولید و صادرات محصولات دانش‌بنیان و متکی بر فناوری‌های بومی به‌ویژه در حوزه‌های دارای مزیت و ظرفیت، با اصلاح امر واردات و صادرات کشور			
۱۳۹۴	حمایت از ایجاد و تقویت ۷ برند خوشه در حوزه فناوری نرم و هویت‌ساز و چند برند دیگر در حوزه فناوری‌های اولویت‌دار	شناسایی شرکت‌ها و برندهای فعال در حوزه فناوری‌های برتر	راه‌اندازی برندهای ملی فناوری‌های برتر تولید داخل و حمایت از توسعه آنها در عرصه بین‌المللی
شهریور ۱۳۹۳ تا تیر ۱۳۹۵	ارائه ۳۴۳ مورد خدمات صادراتی از طریق کریدور خدمات صادراتی به حدود ۱۹۹ شرکت دانش‌بنیان	حمایت از ایجاد کریدور صادراتی و ارائه خدمات صادراتی به شرکت‌های دانش‌بنیان	حمایت از توانمندسازی شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه صادرات
۱۳۹۳ تا تیر ۱۳۹۵	راه‌اندازی ۵ شرکت مدیریت صادرات در حوزه‌های گیاهان دارویی، برق و الکترونیک، تجهیزات آزمایشگاهی و پزشکی و ابزار دقیق و برنامه‌ریزی برای راه‌اندازی ۵ شرکت دیگر	حمایت از ایجاد شرکت‌های مدیریت صادرات	

زمان بندی	فعالیت	اقدام	برنامه
۱۳۹۳ تا تیر ۱۳۹۵	راه اندازی ۸ پایگاه صادراتی در حوزه عمومی، داروهای گیاهی، کشاورزی، تجهیزات آزمایشگاهی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، انرژی های نو و تجهیزات پزشکی و برنامه ریزی برای ایجاد ۱۰ پایگاه جدید	حمایت از صادرات شرکت های دانش بنیان از طریق پایگاه صادراتی در کشورهای هدف	
۱۵ اردیبهشت ۱۳۹۶ تا	تخصیص مبالغ (شامل پرداخت ها و تعهدات) برای تسهیلات، ضمانت نامه (ریسک پذیرفته شده)، تسهیلات به صندوق های پژوهش و فناوری، سرمایه گذاری و مشارکت، منابع پشتیبانی و خدمات اهرمی، دفاتر کاری شرکت های دانش بنیان، توانمندسازی و لیزینگ جمعاً به ارزش ۱۵۲۱ میلیارد تومان (کل مبلغ دریافت شده از دولت: ۱۴۳۳ میلیارد تومان به اضافه ۶۰۰ میلیون تومان در اسفند ۱۳۹۵)	توسعه فعالیت های صندوق نوآوری و شکوفایی	برنامه ریزی جهت توسعه فعالیت های دانشی بنگاه های اقتصادی
۱۳۹۲ تا تیر ۱۳۹۵	راه اندازی کمیسیون عالی همکاری های فناوری ایران و روسیه در ۱۰ کارگروه تخصصی		
۱۳۹۳ تا تیر ۱۳۹۵	پیگیری طرح ایجاد پارک فناوری مشترک و صندوق علم و فناوری راه ابریشم با کشور چین	توسعه تعاملات فناورانه با اقتصاد بین الملل	
۱۳۹۴	شروع به کار مرکز مشترک فناوری نانو ایران- چین در منطقه صنعتی سوژو		
۱۳۹۰ تا تیر ۱۳۹۵	برگزاری پنج دوره نمایشگاه بین المللی فناوری و نوآوری (Inotex) از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵: - اسفند ۱۳۹۰، ۸۰ نفر از روسیه در قالب ۵۲ شرکت - اسفند ۱۳۹۱، ۱۲۰ نفر از متخصصان روسیه، بلاروس و اوکراین در قالب ۷۰ شرکت - خرداد ۱۳۹۳، ۶۰ شرکت فناور از کشورهای روسیه، هند، کره جنوبی، آلمان، انگلیس، چین، ترکیه و ۵۷ شرکت از ایران - خرداد ۱۳۹۴، ۴۷ شرکت فناور از ۱۵ کشور جهان - خرداد ۱۳۹۵، بیش از ۹۰ شرکت از ۱۴ کشور جهان	حمایت از بازسازی برای شرکت های دانش بنیان	برنامه ریزی جهت توسعه فعالیت های دانشی بنگاه های اقتصادی
۱۳۹۵ اردیبهشت	برگزاری چهار دوره نمایشگاه تجهیزات و مواد آزمایشگاهی ساخت ایران (۱۳۹۲، ۱۰۵ شرکت با ۱۴۲۵ محصول؛ ۱۳۹۳، ۱۹۵ شرکت با ۳۷۶۳ محصول؛ ۱۳۹۴، ۳۰۰ شرکت با ۷۲۲۰ محصول؛ ۱۳۹۵، ۳۴۲ شرکت با ۸۷۸۹ محصول)		
۱۳۹۲- ۱۳۹۳	برگزاری پنج دوره جشنواره و نمایشگاه ملی علم تا عمل (دوره چهارم: ۱۳۹۲، ۱۱۰۴ طرح از ۸۲۰ شرکت از ۳۱ استان؛ دوره پنجم، ۱۳۹۳ با حضور ۵۹۸ طرح از ۶۰۰ شرکت از ۳۱ استان کشور)		

۲-۳. پیاده‌سازی بخشی از نظام ملی پایش و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری (پیمایش نوآوری)^۱

در این راستا معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری نیز با توجه به رسالت خود در ارتقای فعالیت‌های فناورانه و نوآورانه، در قالب «طرح ملی پیمایش نوآوری» به بررسی طرح پیمایش کشورهای مختلف، تبیین مبنای روش‌شناسی پیمایش، استخراج پرسشنامه پیمایش، جمع‌آوری داده و تجزیه و تحلیل اطلاعات گردآوری شده از بنگاه‌ها و شرکت‌های فعال در کشور، اقدام کرده است.^۲ مرحله نخست از این طرح ملی که به اطلاعات بنگاه‌ها در بازه زمانی ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۳ مربوط می‌شود در سال ۱۳۹۵ از سوی معاونت سیاستگذاری و ارزیابی راهبردی معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری اجرایی گردیده است و مرحله دوم آن با حضور بیش از ۳۰۰۰ بنگاه کشور در حال انجام است. خاطرنشان می‌شود در مرحله نخست از این طرح، ۲۵۶۳ شرکت به تکمیل پرسشنامه مربوط به این پیمایش اقدام کردند. پس از حذف پرسشنامه‌های غیرمعتبر، اطلاعات ۲۴۷۶ شرکت در ۱۴ حوزه بنیادین در کشور از جمله فناوری‌های پیشرفته نانو و بیو مورد بررسی قرار گرفتند و مشخص شد که ۲۳/۵ درصد از شرکت‌های بررسی شده در شمار شرکت‌های دانش‌بنیان قرار می‌گیرد.^۳

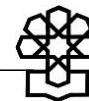
۳-۳. اجرایی‌سازی ماده (۴۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

طبق ماده (۴۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، دولت موظف است به منظور افزایش تولید محصولات دانش‌بنیان و کسب و گسترش سهم بین‌المللی ایران در صادرات این محصولات و افزایش تقاضای داخلی از این محصولات، حداکثر ظرف مدت ۶ ماه پس از تصویب این قانون، برنامه توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان را تدوین کند و فهرست انواع حمایت‌ها از شرکت‌های تولیدکننده این محصولات را به خصوص در حوزه فناوری‌های نوین از قبیل: هوا فضا، ریزفناوری (نانو)، زیست‌فناوری (بایو) و زیست‌مهندسی را منتشر کند.

همچنین کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور، مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و اصلاحات بعدی آن و دارندگان ردیف در قوانین بودجه سنواتی مکلفند با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۱/۵/۱، در برگزاری مناقصه‌ها از تولیدکنندگان داخلی موضوع مناقصه با اولویت محصولات مذکور دعوت و در

۱. پیمایش نوآوری یکی از مهمترین ابزارهای کارآمد جهت جمع‌آوری داده‌ها و رصد نوآوری در سطح بنگاه‌ها به‌شمار می‌رود. با توجه به نقش بنگاه‌ها در نظام نوآوری و نیز توسعه اقتصادی، بسیاری از کشورها از این ابزار به‌منزله بستری برای کسب اطلاعات درخصوص وضعیت فعلی نوآوری در شرکت‌ها و بنگاه‌ها، شناسایی موانع موجود در مسیر فعالیت‌های نوآورانه و در نهایت، تصمیم‌سازی و اتخاذ سیاست‌های صحیح و توانمندساز در عرصه نوآوری بهره می‌جویند.

۲. دبیرخانه طرح ملی پیمایش نوآوری، معاونت سیاستگذاری و ارزیابی راهبردی معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، مروری بر عملکرد نوآورانه شرکت‌ها (طرح ملی پیمایش نوآوری ایران)، زمستان ۱۳۹۵.

شرایط مساوی به لحاظ قیمت و کیفیت بین تولیدکنندگان داخلی و خارجی موظف به خرید و عقد قرارداد با تولیدکننده داخلی هستند.

برنامه توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان ذیل ماده (۴۳) قانون رفع موانع تولید توسط معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور تدوین شده و به تصویب هیئت وزیران رسیده است (مصوبه شماره ۱۱۶۹۵۹/ت/۵۲۲۵۳ هـ مورخ ۱۳۹۴/۰۹/۰۵). این برنامه پس از تصویب در هیئت وزیران توسط معاون اول رئیس‌جمهور، در تاریخ ۱۳۹۴/۹/۵ برای اجرا به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت صنعت، معدن و تجارت و معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور ابلاغ شده است. برنامه توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان در عمل باید مکمل قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات باشد و با تمرکز بر سیاست‌ها و ابزارهای مشخص، توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان را هدف قرار دهد. لازم به ذکر است، برنامه مصوب فعلی ۲۳ ماده دارد و موضوعات متنوعی نظیر به‌کارگیری سیاست‌های بازرگانی و تحریک تقاضای محصولات دانش‌بنیان، طراحی و اجرای سیاست صنعتی و فناوری متناسب با تولید محصولات دانش‌بنیان، ساماندهی و ارتقای نظام استاندارد و آزمون محصولات دانش‌بنیان و نهادسازی مناسب نظام مالی و پولی تخصصی مورد نیاز تولید محصولات دانش‌بنیان را پوشش می‌دهد. شکل ۱ اجزای برنامه توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان و مواد مرتبط با آن را به‌طور خلاصه نشان می‌دهد.

شکل ۱. ابعاد مختلف برنامه توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان

محورهای برنامه توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان		برنامه‌های عملیاتی	
۱	بازارسازی و تحریک تقاضا	نمایشگاه ساخت داخل (ماده ۱۰)	برنامه توسعه صادرات (ماده ۱۱)
۲	ارتقاء نظام استاندارد و آزمون	توسعه استانداردسازی (ماده ۱۲)	برنامه توسعه زیرساخت‌های آزمایشگاهی و آزمون (ماده ۱۳)
۳	طراحی و اجرای سیاست‌های صنعتی و فناوری	شبکه‌سازی شرکت‌ها (ماده ۱۴)	جایزه تجاری‌سازی (ماده ۱۵)
۴	نظام جامع آمار	طرح اقدام توسعه فناوری و تولید محصولات دانش‌بنیان بخش (ماده ۱۶)	ارزیابی و پایش تولید، بازار و صادرات (ماده ۱۷)
۵	نهادسازی مناسب نظام مالی و پولی تخصصی	متنوع‌سازی ابزارهای مالی (برنامه‌های ۱۸، ۱۹ و ۲۰)	

طبق آخرین گزارش‌های عملکردی، تعدادی از برنامه‌های عملیاتی فوق‌الذکر هنوز در مراحل اولیه طراحی قرار دارند و پیشرفت قابل قبولی نداشته‌اند. به‌منظور تسریع در حصول نتایج مشخص و ملموس باید محدودتر کردن بسته‌ها و ابزارهای حمایتی که به‌طور مستقیم توسعه تولید محصولات را هدف قرار می‌دهند، مورد توجه معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری قرار گیرد.

۳-۴. تدوین نظامنامه پیوست فناوری در قراردادهای بین‌المللی و طرح‌های مهم ملی

نظامنامه پیوست فناوری قراردادهای بین‌المللی و طرح‌های مهم ملی تدوین و به تصویب هیئت وزیران رسیده است. در حال حاضر معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به‌عنوان اظهارنظرکننده اصلی درباره پیوست فناوری قراردادها و طرح‌های مزبور، عضو مستمر جلسات شورای اقتصاد می‌باشد.

۳-۵. اجرای برنامه ملی آینده‌نگاری علم و فناوری

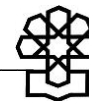
دبیرخانه برنامه ملی آینده‌نگاری تشکیل شده و جلسات اولیه برای اجرای طرح ملی آینده‌نگاری در چهار حوزه نانو، انرژی، بهینه‌سازی مصرف سوخت و فناوری اطلاعات و ارتباطات برگزار شده است.

۳-۶. پروژه‌های اقتصاد مقاومتی

۳-۶-۱. پیاده‌سازی نظام حمایت از ۳۰۰۰ شرکت دانش‌بنیان

به‌طور مشخص اقدامات انجام شده توسط معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در راستای پیاده‌سازی نظام حمایت از ۳۰۰۰ شرکت دانش‌بنیان به شرح زیر است:

- تهیه پرونده‌های معافیت‌های مالیاتی در سال مالی ۱۳۹۴ برای شرکت‌های دانش‌بنیان در ارتباط با فعالیت‌های دانش‌بنیان این شرکت‌ها و ارسال به سازمان امور مالیاتی کشور،
- صدور مجوزهای استقرار شرکت‌های دانش‌بنیان در محدوده تهران و شهرهای بزرگ براساس قانون و مصوبات هیئت وزیران،
- ارائه انواع تسهیلات مالی توسط صندوق نوآوری و شکوفایی،
- اجرای معافیت‌های گمرکی برای شرکت‌های دانش‌بنیان با همکاری گمرک جمهوری اسلامی ایران،
- ارائه سایر حمایت‌های گمرکی نظیر صدور مجوز ورود موقت، هدایت شرکت‌های دانش‌بنیان به مسیر سبز گمرکی، تعیین شرکت‌های دانش‌بنیان برتر و...
- ارائه تسهیلات نظام وظیفه تخصصی برای دانش‌آموختگان برتر فناور فعال در شرکت‌های دانش‌بنیان،
- تخفیف ۵۰ درصدی شرکت‌های دانش‌بنیان جهت استفاده از خدمات شبکه آزمایشگاهی فناوری‌های راهبردی،
- کمک به برگزاری دوره‌های آموزشی و ارائه تخفیف برای بهره‌گیری شرکت‌های دانش‌بنیان از دوره‌های آموزشی،
- حمایت از صادرات شرکت‌های دانش‌بنیان با راه‌اندازی کریدور خدمات صادرات محصولات دانش‌بنیان، ایجاد پایگاه‌های صادراتی در برخی کشورهای منتخب،

- راه‌اندازی مرکز مشاوره جهت پاسخگویی به سؤالات و ابهامات شرکت‌های متقاضی و شرکت‌های دانش‌بنیان.

در خرداد ۱۳۹۲، دو شرکت و تا پایان سال ۱۳۹۲، ۵۵ شرکت از مسیر این قانون تأیید صلاحیت دانش‌بنیان را اخذ کردند. این رقم در پایان سال ۱۳۹۳ به ۱۰۹۶ شرکت و در پایان سال ۱۳۹۵ به حدود ۳۰۰۰ شرکت رسیده است. در زمینه حمایت‌های مالی و مالیاتی از شرکت‌های دانش‌بنیان، تخصیص مبالغ توسط صندوق نوآوری و شکوفایی تا تاریخ ۱۵ اردیبهشت ۱۳۹۶ (شامل پرداخت‌ها و تعهدات) برای تسهیلات، ضمانتنامه (ریسک پذیرفته شده)، تسهیلات به صندوق‌های پژوهش و فناوری، سرمایه‌گذاری و مشارکت، منابع پشتیبانی و خدمات اهرمی، دفاتر کاری شرکت‌های دانش‌بنیان، توانمندسازی و لیزینگ جمعاً به ارزش ۱۵۲۱ میلیارد تومان بوده است (لازم به ذکر است، کل مبلغ دریافت شده از دولت: ۱۴۳۳ میلیارد تومان به اضافه ۶۰۰ میلیون تومان در اسفند ۱۳۹۵ بوده است. سرمایه اولیه این صندوق طبق ماده (۵) قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان ۳۰۰۰ میلیارد تومان است). برخورداری از معافیت‌های مالیاتی برای ۲۱۷۵ شرکت دانش‌بنیان در سال مالی ۱۳۹۴، استفاده از معافیت‌های حقوق گمرکی، عوارض و سود بازرگانی برای قریب به ۷۰ شرکت، تصویب و اجرای ضوابط استقرار واحدهای صنایع پیشرفته و شرکت‌های دانش‌بنیان در محدوده شهرهای بزرگ، توانمندسازی و مشارکت بخش خصوصی در جریان فرآیند ارزیابی شرکت‌های دانش‌بنیان و ایجاد بازار برای بالغ بر ۵۰ شرکت ارائه‌دهنده خدمات تجاری‌سازی، تدوین و اجرایی‌سازی آیین‌نامه تسهیلات نظام وظیفه تخصصی برای افراد فعال در شرکت‌های دانش‌بنیان، برگزاری دوره‌های آموزشی کاربردی و بهره‌مندی شرکت‌های دانش‌بنیان از خدمات شبکه آزمایشگاهی فناوری‌های راهبردی و... از جمله حمایت‌ها و تسهیلات غیرمالی است که توسط معاونت در زمینه توسعه و توانمندسازی شرکت‌های دانش‌بنیان به اجرا گذاشته شده است.

جدول ۳. وضعیت پروژه پیاده‌سازی نظام حمایت از ۳۰۰۰ شرکت دانش‌بنیان

شاخص‌های مربوطه	واحد اندازه‌گیری	هدف تا پایان سال ۱۳۹۵	وضعیت در ابتدای ۱۳۹۶
تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان	تعداد	۳۰۰۰ شرکت	۳۰۰۰ شرکت
میزان فروش شرکت‌های دانش‌بنیان (براساس اظهارنامه مالیاتی سال ۱۳۹۴)	میزان (ریال)	۱۰۰ هزار میلیارد ریال	۱۷۵ هزار میلیارد ریال
میزان اشتغال شرکت‌های دانش‌بنیان	تعداد	۴۵۰۰۰ نفر	۸۶۲۵۵ نفر

مأخذ: گزارش ۱۱۰ برنامه حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، بهار ۱۳۹۶.

در تحلیل اطلاعات جدول ۳ باید توجه داشت که رشد میزان اشتغال یا رشد میزان فروش شرکت‌های دانش‌بنیان الزاماً به معنای تأسیس شرکت‌های جدید نیست و ممکن است به شرکت‌های

باسابقه‌تری مربوط باشد که پیش از اجرای قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان ثبت شده‌اند و در مدت اجرای این قانون صرفاً به‌عنوان شرکت دانش‌بنیان مورد تأیید قرار گرفته‌اند. لذا عملکرد ارائه شده در جدول فوق نباید به‌طور کامل به‌عنوان عملکرد قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان یا عملکرد معاونت علمی تلقی شود.

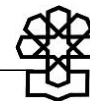
۲-۶-۳. طراحی و پیاده‌سازی نظام صیانت از بازار ملی در حوزه دانش‌بنیان

پروژه طراحی و پیاده‌سازی نظام صیانت از بازار ملی در حوزه دانش‌بنیان، دومین پروژه اولویت‌دار ابلاغی به معاونت علمی و فناوری در راستای تحقق اقتصاد مقاومتی است. در جدول ۶، برخی دستاوردهای محقق شده معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری در خصوص این پروژه که در گزارش‌های عملکرد این معاونت آمده، ارائه شده است. با این حال به‌نظر می‌رسد هدف از این پروژه طراحی و پیاده‌سازی نظام منسجم و مشخصی برای صیانت از بازار ملی در حوزه دانش‌بنیان بوده است. تعیین ابعاد این نظام و تعریف اهداف مشخص برای قضاوت دقیق‌تر درباره عملکرد معاونت در خصوص این پروژه مورد نیاز است.

جدول ۴. وضعیت پروژه طراحی و پیاده‌سازی نظام صیانت از بازار ملی در حوزه دانش‌بنیان

وضعیت در پایان سال ۱۳۹۵	واحد اندازه‌گیری	شاخص‌های مربوطه	اقدام مربوطه
۵ قرارداد	تعداد	تعداد قراردادهای بین‌المللی دارای پیوست فناوری	نظامنامه پیوست فناوری
۴ بخش منتخب	تعداد	تعداد دستگاه‌های اجرایی دارای پیوست فناوری بخشی	پیوست فناوری بخش
۹۰	تعداد خدمت ارائه شده	حمایت از حضور شرکت‌ها در پائوبون محصولات دانش‌بنیان ایران در نمایشگاه‌های خارجی	کری‌دور صادرات و تبادل فناوری محصولات دانش‌بنیان
۵۸	تعداد خدمت ارائه شده	حمایت از اخذ گواهینامه‌ها و مجوزهای بین‌المللی مورد نیاز شرکت‌های دانش‌بنیان	
۵۰	تعداد خدمت ارائه شده	حمایت از ابزارهای تبلیغاتی و اطلاع‌رسانی	
۷	تعداد خدمت ارائه شده	حمایت از طراحی صنعتی محصولات دانش‌بنیان	
۱	تعداد خدمت ارائه شده	حمایت از تهیه گزارش تحقیقات بازار بین‌المللی	
۹۰	تعداد خدمت ارائه شده	حمایت از آموزش‌های بازرگانی و صادرات شرکت‌ها	
۱۵	تعداد خدمت ارائه شده	حمایت از حضور مستقل شرکت‌ها در نمایشگاه‌های خارجی	
۱۳۶	تعداد خدمت ارائه شده	استفاده از خدمات پیشخوان مشاوره صادرات	
۱۱۰	تعداد خدمت ارائه شده	حمایت از اعزام و پذیرش هیئت‌های تجاری	
۵	تعداد خدمت ارائه شده	حمایت از ثبت محصولات، داروها و علائم تجاری	

مأخذ: معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، ۱۳۹۶.

۳-۷. توسعه تجاری‌سازی و اشاعه کارآفرینی فناورانه از طریق تعریف و اجرای طرح‌های

کلان ملی فناوری^۱

از سال ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۲، حدود ۱۰۱ موافقتنامه، قرارداد و متمم با اعتباری بالغ بر ۱۹۲۵ میلیارد ریال در چارچوب طرح کلان ملی منعقد شده است. از سال ۱۳۹۲ و در دولت یازدهم تاکنون حمایت قریب به ۱۰۰ طرح کلان ملی راهبردی و تقاضامحور با اعتباری بالغ بر ۲۵۰۰ میلیارد ریال در حوزه‌های مختلف؛ سلامت و درمان، کشاورزی، هوافضا، حمل‌ونقل، علوم و فنون هسته‌ای و صنایع تولیدی دیگر صورت گرفته است.

طرح‌های کلان ملی در زمینه‌های مختلفی تعریف، اجرا و به مرحله بهره‌برداری رسیده است که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- کسب دانش فنی تولید دارو، مواد اولیه وارداتی و زیرساخت‌های مرتبط: تولید ۱۵ رادیو دارو، تولید فاکتور هشت نو ترکیب انسانی، تولید فرآورده‌های تزریقی آهسته رهش داروی لوپرولاید، تولید فاکتور هفت، راه‌اندازی مرکز غربالگری بیماری‌های متابولیک برای نوزادان.
- طراحی و تولید تجهیزات پزشکی: طراحی و ساخت دستگاه شتاب‌دهنده خطی، مانیتور علائم حیاتی، دستگاه آرگون پلاسما برای دستگاه الکترو کوتر جراحی، دستگاه ونتیلاتور و پمپ فلو بیهوشی، اسکنر اختصاصی اسپکت قلب، دستگاه توان‌بخشی، دستگاه نرمال سایکلر، دستگاه اکسیژن‌ساز، سیستم پروتز عصبی پاراواک و راه‌اندازی مرکز بالینی بیماران ضایعه نخاعی.
- صنایع هوافضا: تولید نخستین موتور توربوجت ملی هوپایما، راه‌اندازی سامانه تونل باد عمودی، راه‌اندازی مراکز هوانوردی عمومی، طراحی و ساخت پرنده دریایی شش نفره دوزیست.
- صنایع برق و الکترونیک: کسب دانش فنی طراحی و ساخت سیستم تولید همزمان برق و حرارت CHP، طراحی و ساخت رله ملی دیجیتال و هوشمند و تستر آن.
- کشاورزی و صنایع مرتبط: تولید تخم‌مرغ و میگوی SPF، تولید ماشین‌آلات و تجهیزات پیشرفته کشاورزی.

۳-۸. توسعه ظرفیت‌های فناوری و نوآوری در عرصه ملی از طریق ستادهای توسعه

فناوری‌های راهبردی

تاکنون ۱۵ ستاد تشکیل شده که از این میان، ستادهای توسعه فناوری صنایع دانش‌بنیان دریایی و دریانوردی، نرم و هویت‌ساز، نفت، گاز و زغال‌سنگ، بهینه‌سازی انرژی و محیط زیست و مواد و ساخت

۱. طرح کلان ملی فناوری، طرحی دانش‌بنیان است که با سطوح بالای آمادگی فناوری و دارای ارزش‌افزوده اقتصادی بالا و از نظر اهمیت، حیطة کار و پیچیدگی نیازمند تلاش مشارکتی همه‌جانبه و هماهنگ بین عناصر و بازیگران مختلف بوده و سبب رفع نیازهای اساسی و راهبردی کشور به محصولات و خدمات مبتنی بر فناوری و نوآوری می‌گردد.

پیشرفته، لیزر، فوتونیک و ساختارهای میکرونی در دولت یازدهم تشکیل گردیده‌اند. علاوه بر این، به دلیل اهمیت موضوع فرهنگ‌سازی اقتصاد دانش‌بنیان، در سال ۱۳۹۴ ستاد ویژه توسعه فرهنگ علم، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان نیز ایجاد شد.

حاصل تلاش این ستادها در سال‌های ۱۳۹۴-۱۳۹۵، تعریف حدود ۹۰۰ طرح توسعه فناوری و نوآوری با اعتباری بالغ بر ۲۵۰۰ میلیارد ریال است که عمدتاً طرح‌های توسعه فناوری، زیرساختی و پژوهشی به صورت گزنت (کمک بلاعوض) و طرح‌های تجاری‌سازی با استفاده از مدل تسهیلات مورد حمایت قرار گرفته‌اند. این طرح‌ها در زمینه‌های مختلفی تعریف، اجرا و به مرحله بهره‌برداری رسیده است که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- فناوری نانو: فناوری‌های الکترونیسی برای تولید فیلترهای هوای نیروگاهی، رنگ و پوشش‌های عایق حرارت و خودتمیزشونده، پوشش‌های مقاوم در برابر آب، میکروب و حرارت، حذف فلزات سنگین از پساب‌های صنعتی و آب‌های آشامیدنی، تولید سامانه‌های داروسازی هدفمند و ... .

- زیست‌فناوری: تولید و صادرات دارو و پروتئین‌های نو ترکیب همچون سینووکس و رسیژن (درمان بیماری ام‌اس)، فناوری تولید بیوایمپلنت‌های استخوانی، تولید فاکتور خونی ۷، تولید پروبیوتیک‌های دارویی و تولید کود زیستی نیترا ته که همه این محصولات برای اولین بار تولید شده و ایران را جزو معدود کشورهای دارای فناوری‌های پیشرفته در این زمینه قرار داده است.

- صنایع هوافضا: تولید نخستین موتور توربوجت ملی هواپیما، راه‌اندازی سامانه تونل باد عمودی، راه‌اندازی مراکز هوانوردی عمومی، طراحی و ساخت پرنده دریایی شش نفره دوزیست و ... .

- انرژی‌های تجدیدپذیر: طراحی توربین جزر و مدی، ساخت سامانه پیل سوختی پلیمری، تدوین دانش فنی فناوری زیست‌توده با راندمان بالا، تدوین دانش فنی تبدیل زباله‌های شهری به انرژی با استفاده از فناوری پلاسما.

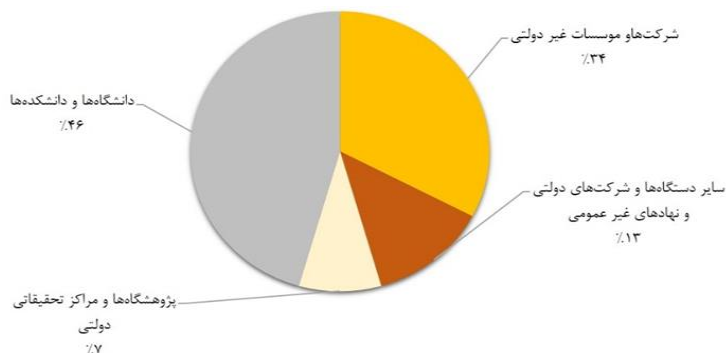
- فناوری ارتباطات و اطلاعات: بسته ارتقای صنعت ملی بازی‌های رایانه‌ای، طرح مدیریت داده‌های کلان، طراحی و ساخت میکروفلوئیدیک برای تشخیص سلول‌های سرطانی، طراحی و پیاده‌سازی سیستم تصویربرداری سه‌بعدی و موج میلیمتری و ... .

شکل‌های ۲ و ۳ به ترتیب توزیع اعتبارات ستادها به تفکیک نهاد دریافت‌کننده و نوع طرح‌ها را نشان

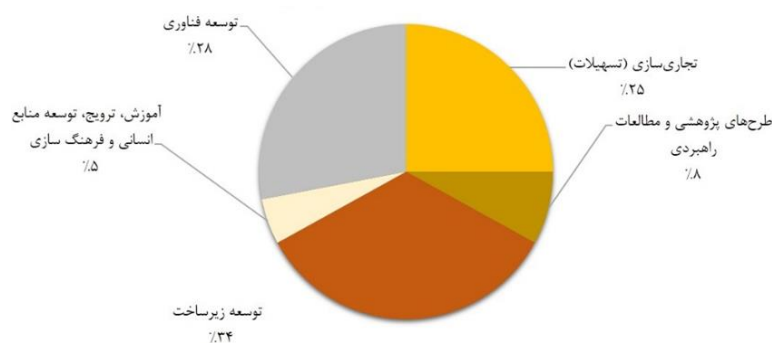
می‌دهد.

شکل ۲. توزیع اعتبارات ستادها به تفکیک نهاد دریافت‌کننده

شکل ۳. توزیع اعتبارات ستادها به تفکیک نوع طرح‌ها

۳-۹. حمایت از بازارسازی برای شرکت‌های دانش‌بنیان از طریق برگزاری نمایشگاه تجهیزات

و مواد آزمایشگاهی ساخت ایران

چهارمین دوره نمایشگاه تجهیزات و مواد آزمایشگاهی ساخت ایران در سال ۱۳۹۵ با تفاوت‌های مفهومی، رویکردی و عملیاتی نسبت به سال‌های گذشته و دوره‌های پیشین برگزار شد. در چهارمین دوره از این نمایشگاه در اردیبهشت ۱۳۹۵، ۳۴۲ شرکت داخلی با معرفی ۸۷۸۹ محصول در زمینه مواد و تجهیزات آزمایشگاهی حضور داشتند که در سایه استقبال خریداران، بالغ بر ۲۵ هزار میلیارد ریال پیش‌فاکتور صادر گردید که تاکنون، منجر به انعقاد بیش از ۴۸۰ میلیارد ریال قرارداد فروش شده است (جدول ۵).

جدول ۵. عملکرد نمایشگاه تجهیزات و مواد آزمایشگاهی ساخت ایران (از ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۵)

شاخص	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	نرخ رشد (دوره چهارم به سوم) (درصد)
تعداد شرکت‌های حاضر در نمایشگاه	۱۰۵	۱۹۵	۳۰۰	۳۴۲	۱۴
تعداد کل محصولات فنی تأیید شده	۱۴۲۵	۳۷۶۳	۷۲۲۰	۸۷۸۹	۲۲
حجم پیش‌فاکتورهای صادره در ایام نمایشگاه (میلیارد ریال)	۱۲۳۰	۷۷۵۰	۱۶۴۰۰	۲۵۳۰۲	۵۴
حجم قراردادهای منعقد شده (میلیارد ریال)	۳۸۵	۹۳۰	۸۵۰	-	-
حجم حمایت معاونت علمی و فناوری (میلیارد ریال)	۱۹۵	۳۶۰	۲۸۰	-	-

۱۰-۳. توسعه زیست‌بوم کارآفرینی و نوآوری و توسعه مؤلفه‌های شکل‌گیری اقتصاد دانش‌بنیان معاونت علمی و فناوری در راستای شکل‌گیری زیست‌بوم کارآفرینی و نوآوری در فضای اقتصادی-اجتماعی کشور اقدامات ذیل را انجام داده است:

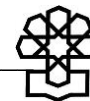
۱۰-۱-۳. حمایت از بازاریابی محصولات دانش‌بنیان

در این ارتباط می‌توان به تصویبنامه هیئت وزیران برای ارائه برنامه و روش‌های اجرای وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی جهاد کشاورزی، نیرو، ارتباطات و فناوری اطلاعات، صنعت، معدن و تجارت، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، راه و شهرسازی و علوم، تحقیقات و فناوری به‌منظور بازاریابی برای محصولات دانش‌بنیان تولید داخل به میزان یکصد هزار میلیارد ریال اعتبار تا پایان سال ۱۳۹۶ اشاره کرد.

۱۰-۲-۳. حمایت از ایجاد و توسعه روش‌های نوین تأمین مالی طرح‌های فناورانه و نوآورانه

۱. تدوین آیین‌نامه «نظام مالی توسعه اقتصاد دانش‌بنیان» با هدف ایجاد نهادهای سرمایه‌گذاری خطرپذیر، ابزارهای بیمه و پوشش ریسک فعالیت‌های دانش‌بنیان و روش‌های تأمین مالی (فاینانس) داخلی برای فعالیت‌های فناورانه شرکت‌های ایرانی جهت ارائه و تصویب به هیئت وزیران.

۲. تشکیل و آغاز به کار بازار دارایی‌های فکری: بازار دارایی فکری در راستای اجرای بند «د» ماده (۱۷) قانون برنامه پنجم توسعه مبنی بر حمایت مالی از ایجاد و توسعه بورس ایده و بازار فناوری به‌منظور استفاده از ظرفیت‌های علمی در جهت پاسخگویی به نیازهای بخش صنعت، کشاورزی و خدمات تشکیل شد و یازدهم خردادماه ۱۳۹۳ به‌طور رسمی آغاز به کار کرد. این بازار در سطح کلان با

همکاری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، سازمان بورس اوراق بهادار و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و در سطح اجرایی با همکاری شرکت فرابورس ایران، پارک فناوری پردیس و سازمان مالکیت صنعتی طراحی و تأسیس شد. برای کمک به توسعه این بازار نیز، کارگروه بازار دارایی فکری با حضور نمایندگان از معاونت علمی و فناوری، سازمان بورس و اوراق بهادار، شرکت فرابورس ایران و پارک فناوری پردیس تشکیل شده است. تاکنون ۱۵۷ اختراع، سه طرح صنعتی و یک علامت تجاری در فهرست عرضه بازار دارایی‌های فکری جا گرفته و تا پایان سال ۱۳۹۵، پنج معامله (یک طرح صنعتی و چهار اختراع) نیز انجام شده است که در مجموع ۳۷/۵ میلیارد ریال ارزش داشته و محصولات مذکور به تولید انبوه نیز رسیده‌اند. معاونت علمی و فناوری برای حمایت از بازار دارایی فکری و تقویت تقاضای بازار، بسته حمایتی شامل پرداخت وام تا سقف ۵۰۰ میلیون تومان و ۸۰ درصد مبلغ ارزشگذاری طرح به خریدار را طراحی و عرضه کرده است.

۳. طراحی الگوی سرمایه‌گذاری جسورانه^۱ بر این اساس، الگوی بومی سرمایه‌گذاری جسورانه به همت معاونت علمی و فناوری طراحی و پس از ارزیابی صاحب‌نظران و اعمال اصلاحات مقتضی، در نهایت به تصویب رسید. در این الگو که مهمترین هدف آن تسهیل شرایط سرمایه‌گذاری جسورانه در کشور است، یک نهاد حمایتی دولتی و یک نهاد سرمایه‌گذاری قدرتمند برای پیوند بین مجری و دولت در نظر گرفته شده است. در این الگو، نهاد سرمایه‌گذار نقش مهمی دارد و تاکنون پنج صندوق سرمایه‌گذاری مخاطره‌پذیر ایجاد شده است.

۳-۱۰-۳. حمایت از توسعه بازارهای صادراتی و تبادل فناوری در عرصه بین‌المللی

دستاوردهای معاونت علمی و فناوری در این خصوص را می‌توان در دو بُعد اصلی دسته‌بندی کرد:

الف) تبادل فناوری

اهم اقدامات انجام شده در این خصوص عبارتند از:

- راه‌اندازی کمیسیون عالی همکاری‌های فناوری ایران و روسیه،
- راه‌اندازی صندوق راه ابریشم و پارک فناوری مشترک با چین،
- طراحی سامانه هوشمندی فناوری،
- طراحی چارچوب پیوست فناوری برای خریدهای کلان خارجی.

ب) توسعه صادرات و کسب‌وکارهای بین‌المللی

حجم صادرات دانش‌بنیان یکی از شاخص‌های توسعه فناوری و اقتصادی در کشور به‌شمار می‌رود. اقدامات برجسته این بخش با رویکرد توانمندسازی شرکت‌ها با مشارکت دولت و بخش خصوصی و ارائه حمایت‌های مشروط، زمان‌دار و هدفمند برای ایجاد زیرساخت‌های لازم را می‌توان در قالب موارد زیر بیان نمود:

۱. Venture Capital، سرمایه‌گذاری جسورانه یک روش تأمین مالی نوین و ویژه شرکت‌هایی است که در دوران مخاطره از چرخه عمر خود به‌سر می‌برند. این روش در سراسر جهان به‌عنوان یکی از کارآمدترین روش‌های تأمین مالی برای طرح‌ها و شرکت‌های نوآور شناخته شده است.

- راه‌اندازی شرکت‌های مدیریت صادرات محصولات دانش‌بنیان،
- راه‌اندازی پایگاه‌های صادراتی محصولات دانش‌بنیان،
- راه‌اندازی کریدور صادرات محصولات دانش‌بنیان،
- طراحی و توسعه «برچسب ملی کیفیت»،
- تدوین و اجرای بسته حمایت از صادرات محصولات دانش‌بنیان،
- ایجاد، تقویت و توسعه برندهای تجاری مشترک،
- تدوین و پیشنهاد بسته حمایت از تضمین شرکت‌های دانش‌بنیان.

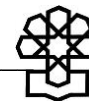
۴-۱۰-۳. توسعه و ترویج فرهنگ نوآوری، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان

- معاونت علمی و فناوری در مردادماه ۱۳۹۴ اقدام به راه‌اندازی «ستاد توسعه فرهنگ علم، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان» نمود. اقدامات انجام شده توسط این ستاد از زمان تشکیل تاکنون عبارتند از:
- برگزاری جشنواره بزرگ ایران‌ساخت با هدف جریان‌سازی در فرآیند تولید محصولات ساخت داخل،
  - برگزاری هم‌اندیشی فعالان اقتصاد دانش‌بنیان با هدف بهبود تعامل دولت با شرکت‌های دانش‌بنیان و رونق بخشیدن به فعالیت‌های فناورانه،
  - حمایت از تولید و پخش برنامه‌های تلویزیونی با موضوع «اقتصاد دانش‌بنیان»،
  - برگزاری تورهای ترویجی و دوره‌های آموزشی،
  - حمایت از برگزاری رویدادهای ترویجی مرتبط با اقتصاد دانش‌بنیان،
  - برگزاری رویدادهای آموزشی دانش‌آموزی و دانشجویی،
  - ایجاد و حمایت از کمپین‌های حمایت از ساخت و تولید داخلی،
  - حمایت از تولید محتوای آموزشی و ترویجی در بستر فضای مجازی و انتشار نشریات با موضوع علم و فناوری،
  - حمایت و همکاری با کسب‌وکارهای نوپا.

۵-۱۰-۳. شکل‌دهی به شبکه آزمایشگاهی فناوری‌های راهبردی

شکل‌دهی به شبکه آزمایشگاهی فناوری‌های راهبردی^۱ از تیرماه ۱۳۹۳ آغاز شده است. در سال ۱۳۹۳ حدود ۵۰ آزمایشگاه به‌صورت عضو قطعی به ارائه خدمت به مشتریان پرداختند که درآمد حاصل از خدمات مورد تأیید شبکه آزمایشگاهی بالغ بر ۱۱۵ میلیارد ریال بوده است. تا تیرماه ۱۳۹۵، حدود ۵۶۰ آزمایشگاه برای عضویت در شبکه آزمایشگاهی فناوری‌های راهبردی درخواست داده‌اند که تاکنون ۱۵۶ آزمایشگاه به‌صورت

۱. دامنه پوشش این شبکه شامل آزمایشگاه‌های خدماتی است و آزمایشگاه‌های پژوهشی و آموزشی را شامل نمی‌شود. «شبکه آزمایشگاهی» علاوه بر مراکز آزمایشگاهی زیرمجموعه سازمان‌های دولتی و وزارتخانه‌های مختلف، مراکز آزمایشگاهی بخش خصوصی را نیز دربر می‌گیرد. بخش‌های آزمایشگاهی وابسته به انواع مؤسسات تحقیقاتی و آموزش عالی اعم از دانشگاه، پژوهشگاه، مرکز تحقیقاتی و مواردی از این قبیل، می‌توانند در این شبکه عضو شده، فعالیت نمایند.

قطعی و ۱۳۲ آزمایشگاه به صورت آزمایشی در ۳۰ استان و ۵۶ شهر کشور به شبکه آزمایشگاهی فناوری‌های راهبردی پیوسته‌اند (۲۰۲). آزمایشگاه به دلیل نداشتن شرایط عضویت رد و ۷۰ آزمایشگاه در دست بررسی هستند). در حال حاضر، اطلاعات حدود ۲۵۰ مرکز آزمایشگاهی (عضو و تعدادی غیرعضو) و بیش از ۴۱۰۰ دستگاه، از طریق وبگاه^۱ شبکه در دسترس است. بیشترین سهم حوزه فعالیت اعضای شبکه آزمایشگاهی فناوری‌های راهبردی براساس وزارتخانه‌های متولی به وزارت علوم، بهداشت و جهاد کشاورزی تعلق دارد. آزمایشگاه‌های بخش خصوصی نیز ۲۱ درصد از آزمایشگاه‌ها را به خود اختصاص داده‌اند.

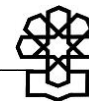
۴. دستاوردهای محقق شده و وعده‌های کمتر محقق شده معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

در جدول ۶ دستاوردهای محقق شده و وعده‌های کمتر محقق شده معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به ترتیب در خصوص الزامات اسناد بالادستی و قوانین مرتبط و سایر اهداف و وظایف تبیین شده این معاونت ارائه شده است.

جدول ۶. دستاوردهای محقق شده و وعده‌های کمتر محقق شده معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

شرح	دستاوردهای محقق شده	وعده‌های محقق نشده و سایر ملاحظات
سیاست‌های کلی علم و فناوری		
گسترش حمایت‌های هدفمندی مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران و فعالیت‌های عرصه علم و فناوری [در راستای ماده (۱۸) برنامه پنجم توسعه]	عملکرد این بخش مطلوب ارزیابی می‌شود. حمایت‌هایی در قالب اعطای گرنت پژوهشی و آزمایشگاهی به پژوهشگران برجسته، حمایت از برگزاری رویدادهای دانش‌آموزی و دانشجویی و برگزاری استارت‌آپ ویکند در شهرهای مختلف با مشارکت بیش از کارآفرینان و نوآوران در این راستا ارائه شده است.	-
حمایت مادی و معنوی از فرآیند تبدیل ایده به محصول و افزایش سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش پیشرفته و فناوری داخلی در تولید ناخالص داخلی با هدف دستیابی به سهم ۵۰ درصد	آیین‌نامه «نظام مالی توسعه اقتصاد دانش‌بنیان» تدوین و در مرحله تصویب توسط هیئت وزیران قرار دارد.	ارزیابی دقیق و پایش مستمر وضعیت موجود سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش پیشرفته و فناوری داخلی در تولید ناخالص داخلی توسط یک نهاد متولی مشخص ضروری است.
توسعه صنایع و خدمات مبتنی بر علوم و فناوری‌های جدید و حمایت از تولید و صادرات محصولات دانش‌بنیان و متکی بر فناوری‌های بومی به‌ویژه در حوزه‌های دارای مزیت و ظرفیت، با اصلاح امر واردات و صادرات کشور	اقداماتی نظیر حمایت از ایجاد کریدور صادراتی درخصوص حمایت از تولید و صادرات محصولات دانش‌بنیان انجام شده است.	با توجه به نوپا بودن عرصه دانش‌بنیان ارزیابی عملکرد این حکم نیازمند زمان بیشتری است.

شرح	دستاوردهای محقق شده	وعده‌های محقق نشده و سایر ملاحظات
سایر وظایف و تکالیف قانونی		
پایه‌سازی بخشی از نظام ملی پایش و ارزیابی علم، فناوری و نوآوری (پیمایش نوآوری)	انجام دو دوره پیمایش نوآوری در سطح ملی به گردآوری اطلاعات از بخش غیردولتی کمک کرده است.	-
اجرای سازی ماده (۴۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (با محوریت برنامه توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان، مصوب هیئت وزیران، ۱۳۹۴/۹/۵)	برنامه توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان به تصویب هیئت وزیران رسیده است. طیف وسیع و متنوعی از حمایت‌ها ذیل این برنامه پیش‌بینی شده است.	برخی برنامه‌ها هنوز اجرایی نشده‌اند. این ماده قانونی باید در عمل مکمل قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان باشد. بنابراین گستره و تنوع ابزارهای حمایتی باید معطوف به حمایت از توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان باشد.
تدوین پیوست فناوری قراردادهای بین‌المللی و طرح‌های مهم ملی	پیوست تدوین شده و در تاریخ ۱۳۹۵/۰۷/۲۴ در مصوبه شماره ۸۷۶۱۰ ستاد فرماندهی به کلیه دستگاه‌های اجرایی ابلاغ شده است. معاونت علمی و فناوری در جلسات شورای اقتصاد حضور مستمر دارد و بررسی کارشناسی طرح‌ها را برعهده دارد.	-
برنامه ملی آینده‌نگاری فناوری	دبیرخانه برنامه در سال ۱۳۹۴ فعال شده و مدل بومی و ملی آینده‌نگاری طراحی شده است. شیوه‌نامه اجرای آینده‌نگاری نیز برای تصویب شورای عالی عتف رسیده است.	برنامه ملی آینده‌نگاری علم و فناوری کشور هنوز عملیاتی نشده است.
پروژه‌های اقتصاد مقاومتی		
پایه‌سازی نظام حمایت از ۳۰۰۰ شرکت دانش‌بنیان	قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان پیشرفت قابل قبولی داشته و اهداف تعیین شده تا پایان سال ۱۳۹۵ محقق شده است.	در ارزیابی عملکرد واقعی قانون باید به تفکیک شرکت‌هایی که پس از اجرای این قانون، تأسیس شده و آغاز به کار کرده‌اند از شرکت‌های با سابقه‌تری که پیش از اجرای قانون نیز فعالیت داشته‌اند و صرفاً تأییدیه دانش‌بنیان اخذ کرده‌اند، توجه شود.
طراحی و پایه‌سازی نظام صیانت از بازار ملی در حوزه دانش‌بنیان	اقداماتی نظیر تدوین نظامنامه پیوست فناوری طرح‌های ملی انجام شده است.	ابعاد، شاخص‌ها و اهداف مشخص‌تری ذیل نظام صیانت از بازار باید تعریف و پیگیری شوند تا ارزیابی دقیق‌تری از عملکرد این پروژه انجام شود.
برنامه‌های تبیین شده		
توسعه تجاری‌سازی و اشاعه کارآفرینی فناورانه از طریق تعریف و اجرای طرح‌های کلان ملی فناوری	حمایت قریب به ۱۰۰ طرح کلان ملی راهبردی و تقاضامحور با اعتباری بالغ بر ۲۵۰۰ میلیارد ریال	-
توسعه ظرفیت‌های فناوری و نوآوری در عرصه ملی از طریق ستادهای توسعه فناوری‌های راهبردی	پنج ستاد جدید در دولت یازدهم تشکیل شده است و تعداد کل ستادها در حال حاضر ۱۵ ستاد می‌باشد. حدود ۹۰۰ طرح توسعه فناوری و نوآوری با اعتباری بالغ بر ۲۵۰۰ میلیارد ریال در قالب ستادهای مختلف تعریف شده است. طرح‌های توسعه فناوری، زیرساختی و پژوهشی به‌صورت گزنت (کمک بلاعوض) و طرح‌های تجاری‌سازی با استفاده از مدل تسهیلات مورد حمایت قرار گرفته‌اند.	تبیین برنامه‌ها و فعال شدن ستادهای تازه راه‌اندازی شده ضروری است.

شرح	دستاوردهای محقق شده	وعده‌های محقق نشده و سایر ملاحظات
حمایت از بازارسازی شرکت‌های دانش‌بنیان از طریق برگزاری نمایشگاه تجهیزات و مواد آزمایشگاهی ساخت ایران	چهار دوره نمایشگاه تجهیزات و مواد آزمایشگاهی ساخت ایران برگزار شده است. تعداد شرکت‌های حاضر در نمایشگاه، تعداد کل محصولات فنی تأیید شده و حجم پیش‌فاکتورهای صادره در ایام نمایشگاه در دوره‌های متوالی رشد داشته است.	-
توسعه زیست‌بوم کارآفرینی و نوآوری و توسعه مؤلفه‌های شکل‌گیری اقتصاد دانش‌بنیان	تصویبنامه هیئت وزیران برای ارائه برنامه وزارتخانه‌ها به منظور بازارسازی برای محصولات دانش‌بنیان تولید داخل توسعه روش‌های تأمین مالی حمایت از توسعه بازارهای صادراتی و توسعه فرهنگ اقتصاد دانش‌بنیان	-
سایر اهداف و وظایف تبیین شده		
توسعه مراکز اطلاع‌رسانی فناوری و ایجاد ساماندهی فن‌بازارهای عمومی و تخصصی	۱۱ مرکز فن‌بازار منطقه‌ای در سراسر کشور ایجاد و ۸ نشست تبادل فناوری برگزار شده است.	-
توسعه سازوکارهای سرمایه‌گذاری خطرپذیر و تأمین مالی لازم در اقتصاد دانش‌بنیان	تدوین الگوی بومی سرمایه‌گذاری و راه‌اندازی ۵ صندوق سرمایه‌گذاری جسورانه با همکاری سازمان بورس و اوراق بهادار	جهت‌دهی به فعالیت‌های صندوق‌های پژوهش و فناوری غیردولتی (از طریق صندوق نوآوری و شکوفایی) به سمت سرمایه‌گذاری ریسک‌پذیر باید با جدیت بیشتری در دستور کار قرار گیرد.
کمک به ارتقای نظام مالکیت فکری و نظام استاندارد در حوزه علم، فناوری و نوآوری	راه‌اندازی کانون ثبت پتنت ایران و راه‌اندازی بازار دارایی فکری انجام شده است. در حوزه استاندارد نیز تدوین برخی استانداردها به صورت پراکنده توسط ستادهای توسعه فناوری انجام شده است.	عدم هماهنگی دستگاه‌های اجرایی سبب شده که تقدیم لایحه از سوی دولت برای اصلاح قانون ثبت اختراعات و تعیین تکلیف مرجع ثبت اختراعات به عنوان مهمترین مشکل فعلی نظام مالکیت فکری، به تعویق افتد. انتظار می‌رفت معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری به عنوان یک نهاد فراوزارخانه‌ای در این خصوص فعال تر عمل نماید.
کمک به ارتقای فعالیت‌های رسانه‌ای و فرهنگ‌سازی در حوزه علم و فناوری	در این راستا، «ستاد توسعه فرهنگ علم، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان» راه‌اندازی شده و حمایت از برنامه‌های ترویجی مختلف در قالب رسانه‌ای و نشست یا رویدادهای آموزش و ترویجی انجام شده است.	-
حمایت از ایجاد و توانمندسازی تشکل‌های خصوصی در زمینه تولید و توسعه صادرات کالاها و خدمات دانش‌بنیان	راه‌اندازی کریدور صادرات محصولات دانش‌بنیان و تدوین و اجرای بسته حمایت از صادرات محصولات دانش‌بنیان از اهم اقدامات صورت گرفته در این خصوص هستند.	-
تحریک تقاضا، بازارسازی و تضمین بازار برای تولیدات داخلی و بازاریابی و صادرات کالاها و خدمات دانش‌بنیان	تصویبنامه هیئت وزیران برای ارائه برنامه‌های وزارتخانه‌های بخشی به منظور بازارسازی برای محصولات دانش‌بنیان تولید داخل به میزان یکصد هزار میلیارد ریال اعتبار تا پایان سال ۱۳۹۶ ابلاغ شده است. حمایت از ایجاد کریدور صادراتی نیز به عنوان مهمترین اقدام در بخش صادرات کالاها و خدمات دانش‌بنیان قابل ذکر است.	در بخش صادرات کالاها و خدمات دانش‌بنیان نیاز به تکمیل برنامه‌ها و زمان بیشتر برای نتیجه‌بخشی برنامه‌های فعلی و ارزیابی عملکرد وجود دارد.

شرح	دستاوردهای محقق شده	وعده‌های محقق نشده و سایر ملاحظات
توسعه دیپلماسی علم و فناوری و ارتباطات بین‌المللی و توسعه سرمایه‌گذاری خارجی در طرح‌های دانش‌بنیان	توسعه همکاری‌های بین‌المللی به‌طور نسبی انجام شده است.	عملکرد کمی در خصوص جذب سرمایه‌گذاری خارجی در طرح‌های دانش‌بنیان در بحث ارتباطات بین‌المللی تفکیک یا تعریف دقیق فعالیت‌ها به جهت هم‌افزایی بیشتر و پرهیز از موازی‌کاری با فعالیت‌های بین‌الملل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ضروری است.
توسعه فرآیندهای شناسایی، جذب و انتقال و انتشار فناوری‌ها در کشور با همکاری و هماهنگی دستگاه‌های ذیربط	-	اقدامات پراکنده‌ای در این ارتباط انجام شده است، اما گزارش عملکرد مشخصی در مورد این هدف نشده است.

وعده‌های کمتر محقق شده

با توجه به تکالیف قانونی و برنامه‌های تبیین شده، عملکرد معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در بخش‌های زیر ضعیف‌تر بوده و نیازمند تسریع اقدامات جهت حصول نتایج مشخص‌تر و ملموس‌تر است:

- ساماندهی نظام مالکیت فکری علم، فناوری و نوآوری.

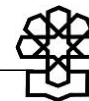
عدم هماهنگی دستگاه‌های اجرایی سبب شده که تقدیم لایحه از سوی دولت برای اصلاح قانون ثبت اختراعات و تعیین تکلیف مرجع ثبت اختراعات به‌عنوان مهمترین مشکل فعلی نظام مالکیت فکری، به تعویق افتد. معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در راستای وظیفه تبیین شده خود یعنی ساماندهی نظام مالکیت فکری علم، فناوری و نوآوری و به‌عنوان یک نهاد فراوزارتخانه‌ای در این خصوص نقش مهمی دارد.

- اجرایی‌سازی ماده (۴۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور.

هرچند برنامه توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان تدوین شده است، اما تنوع ابزارها و حمایت‌های پیش‌بینی شده در این برنامه و عدم توجه به آن به‌عنوان مکمل قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان سبب شده است برخی از برنامه‌ها با کندی پیشرفت روبرو باشند و به‌طور ملموس عملیاتی نشده باشند.

- پیاده‌سازی برنامه ملی آینده‌نگاری علم و فناوری.

شیوه‌نامه اجرای آینده‌نگاری به تصویب شورای عالی عتف رسیده و با امضای ریاست محترم جمهور ابلاغ شده است. جلسات مربوط به پیاده‌سازی برنامه، تدارک زیرساخت‌ها و شبکه‌سازی‌های مورد نیاز در حال انجام است، اما طبق گزارش‌های موجود با کندی پیشرفت همراه است.

۵. ارزیابی تحلیلی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

با دقت بر وضع موجود دارایی‌ها و توانمندی‌های علمی و فناورانه کشور می‌توان دریافت که در بسیاری از حوزه‌ها، شاخص‌های تولید علم (مانند تعداد انتشارات علمی) رشد قابل قبولی مشاهده می‌شود. این در حالی است که شاخص‌های توسعه فناوری (مانند ثبت اختراع) و تجاری‌سازی (تعداد محصولات ارائه شده به بازار) قابل قبول نیست. این امر حکایت از ضعف در حلقه‌های پایانی فرآیند تبدیل ایده به ثروت (تجاری‌سازی فناوری و ارائه محصول به بازار) دارد. این در حالی است که مادامی که نتایج پژوهش‌های کاربردی و نوآوری‌ها در قالب خدمات و محصولات فناورانه به بازار ارائه نشوند، نه جامعه از آنها منتفع خواهد شد، نه پژوهشگران، نوآوران و فناوران می‌توانند آن‌طور که شایسته است از دستاورد تلاش‌های خود بهره‌مند شوند، و نه در نهایت اثری از آنها در اقتصاد کشور دیده می‌شود.

براساس گزارش‌های سالیانه شاخص جهانی نوآوری، رتبه ایران از نظر شاخص‌های مختلف علم، فناوری و نوآوری طی سال‌های ۲۰۱۴-۲۰۱۷ بهبود یافته و به جایگاه ۷۵ جهان در سال ۲۰۱۷ رسیده است. دلیل این ارتقای جایگاه به بهبود چارچوب نهادی و افزایش در خروجی‌ها (اعم از خروجی‌های دانش و فناوری و خروجی عملکرد خلاقانه) باز می‌گردد (جدول ۷).

جدول ۷. وضعیت ایران در شاخص جهانی نوآوری

زیرشاخص‌ها	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷
چارچوب نهادی	۱۳۱	۱۲۶	۱۱۲	۱۰۶
سرمایه انسانی و پژوهش	۴۶	۴۶	۴۸	۴۵
زیرساخت	۸۱	۶۸	۹۱	۹۹
بلوغ بازار	۱۳۹	۱۳۹	۱۰۲	۱۱۲
بلوغ کسب‌وکار	۱۳۶	۱۳۰	۱۱۱	۱۱۵
خروجی‌های دانش و فناوری	۱۱۳	۹۰	۶۵	۴۷
خروجی‌های خلاق	۱۲۸	۱۱۶	۷۵	۶۵

بررسی عملکرد معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در دولت یازدهم نشان می‌دهد که عمده فعالیت‌های این معاونت معطوف به آن دسته از کارکردهای نظام ملی نوآوری است که توسط سایر نهادها و بازیگران مرتبط به‌نحو مطلوب پوشش داده نمی‌شود یا مستلزم یک رویکرد فراوزارتخانه‌ای و یکپارچه در بین تعدادی از دستگاه‌ها و نهادهاست. به‌عنوان مهمترین مثال، بخش قابل توجهی از فعالیت‌های معاونت متمرکز بر حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و تجاری‌سازی محصولات و خدمات دانش‌بنیان است و در این بخش کارکرد قابل قبولی نشان داده است. ارتقای رتبه ایران در شاخص جهانی نوآوری را نیز نمی‌توان تصادفی یا بی‌ارتباط با فعالیت‌ها و دستاوردهای معاونت علمی و فناوری

ریاست جمهوری دانست. به‌طور کلی و با توجه به تکالیف قانونی و مستندات و گزارش‌های موجود عملکرد معاونت در ابعاد زیر مثبت و قابل قبول ارزیابی می‌شود:

- پروژه‌های اولویت‌دار اقتصاد مقاومتی (شامل پیاده‌سازی نظام حمایت از ۳۰۰۰ شرکت دانش‌بنیان) و تحقق شاخص‌های هدفگذاری شده،
- توسعه فعالیت‌های صندوق نوآوری و شکوفایی،
- گسترش حمایت‌های مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران در عرصه علم و فناوری،
- حمایت مادی و معنوی از فرآیند تبدیل ایده به محصول و افزایش سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش پیشرفته و فناوری داخلی در تولید ناخالص داخلی،
- انجام پیمایش ملی نوآوری،
- حمایت از ایجاد و توسعه روش‌های نوین تأمین مالی طرح‌های فناورانه و نوآورانه.

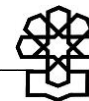
در عوض با توجه به تکالیف قانونی و برنامه‌های تبیین شده، عملکرد معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در بخش‌های زیر ضعیف‌تر بوده و نیازمند تسریع اقدامات جهت حصول نتایج مشخص‌تر و ملموس‌تر است:

- ساماندهی نظام مالکیت فکری علم، فناوری و نوآوری،
- پیاده‌سازی برنامه ملی آینده‌نگاری فناوری.

در عین حال به‌نظر می‌رسد علی‌رغم تفکیک مناسب فعالیت‌های معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری از سایر دستگاه‌ها و وزارتخانه‌ها، هنوز هم برخی از آن فعالیت‌ها با فعالیت‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موازی باشد؛ نظیر:

- حمایت از پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد دانشگاهی،
- تعاملات فناورانه در حوزه بین‌الملل،
- فعالیت ستادهای توسعه فناوری و ورود آنها به پژوهش‌های بنیادین،
- تعریف و اجرای طرح‌های کلان ملی فناوری.

در پایان باید به این نکته مهم اشاره کرد که یکی از مهمترین مسائلی که در چند سال اخیر برای معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، مطرح بوده است، شفاف‌سازی حیطه فعالیت‌ها به نحوی است که از سایر نهادها و سازمان‌ها با زمینه کاری مرتبط (نظیر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا شورای عالی عتف) مشخص و متمایز شود تا بتواند ارزش‌آفرینی منحصر به فردی داشته باشد. برخی نیازمندی‌ها به‌طور کلان و فراوزارخانه‌ای در محیط علم، فناوری و نوآوری کشور وجود دارند که به‌طور تاریخی مقامات نظام از جمله مقام معظم رهبری بر آنها تأکید داشته‌اند. این انتظارات از بدو شکل‌گیری معاونت، مطرح و برعهده آن معاونت گذاشته شده و اساساً فلسفه شکل‌گیری این نهاد بوده است.

از جمله این موارد می‌توان به تأکید بر برقراری ارتباط مؤثر میان صنعت و دانشگاه^۱، تبدیل وجه غالب اقتصاد به اقتصاد دانش‌بنیان^۲، تکمیل زنجیره علم، فناوری و تولید محصول^۳ و مواردی از این دست اشاره نمود. اهمیت این موضوع با توجه به منابع مالی و بودجه قابل توجهی که در اختیار معاونت قرار دارد، بیشتر آشکار می‌شود. خوشبختانه در دولت یازدهم تفکیک وظایف و اقدامات معاونت علمی از نهادها، سازمان‌ها یا وزارتخانه‌های موازی با جدیت بیشتری دنبال شده است. همچنین این معاونت تعامل مستمری با مجلس شورای اسلامی در خصوص ارائه برنامه‌ها و عملکرد خود داشته است. با این حال یافتن راه‌حل مناسب و دائمی برای شفاف‌سازی و تدقیق حیطه وظایف و اختیارات این معاونت (مثلاً در قالب تشکیل سازمانی با شرح وظایف و اختیارات مصوب هیئت وزیران در مجموعه ریاست جمهوری) ضروری می‌نماید.

منابع و مأخذ

۱. دبیرخانه طرح ملی پیمایش نوآوری، معاونت سیاستگذاری و ارزیابی راهبردی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، مروری بر عملکرد نوآورانه شرکت‌ها (طرح ملی پیمایش نوآوری ایران)، زمستان ۱۳۹۵.
۲. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، مستندات اجرایی سیاست‌های اقتصاد مقاومتی (۲)، پروژه‌های اقتصاد مقاومتی اولویت‌دار سال ۱۳۹۵، معاونت هماهنگی برنامه و بودجه، ۱۳۹۵.
۳. سامانه نظام یکپارچه پیشبرد و پایش اقتصاد مقاومتی (نیپا)، ۱۳۹۶.
۴. صندوق نوآوری و شکوفایی، گزارش عملکرد صندوق نوآوری و شکوفایی، ۱۵ اردیبهشت ۱۳۹۶.
۵. مجیدی، محمدرضا. آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، نشر معارف، ۱۳۸۹.
۶. معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، پیش‌نویس تبیین مأموریت‌های معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، معاونت سیاستگذاری و نظارت راهبردی، ۱۳۹۳.
۷. معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، (الف)، گزارش اقدامات، مصوبات و تصمیمات معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور در راستای تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی (به‌استثنای پروژه‌های اولویت‌دار)، بهمن ۱۳۹۵.
۸. معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، (ب)، گزارش برنامه‌ها، اقدامات و عملکرد معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور در راستای تحقق سیاست‌های کلی علم و فناوری، معاونت سیاستگذاری و ارزیابی راهبردی، دفتر برنامه‌ریزی و هماهنگی، ۱۳۹۵.
۹. معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، (ج)، نگاهی به عملکرد معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری ۱۳۹۳-۱۳۹۴، مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی، دانش‌بنیان فناور، ۱۳۹۵.
۱۰. معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، گزارش پروژه‌های معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور - برنامه توسعه اقتصاد دانش‌بنیان، ۱۳۹۶.

۱. بیانات در دیدار با اعضای هیئت دولت، ۱۳۸۵/۶/۶.

۲. بیانات در دیدار شرکت‌ها و فعالان تولید دانش‌بنیان، ۱۳۹۱/۵/۸.

۳. بیانات در حرم مطهر رضوی در آغاز سال ۱۳۹۰.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۵۵۳۲

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی عملکرد معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در دولت یازدهم

نام دفتر: مطالعات ارتباطات و فناوری‌های نوین (گروه فناوری‌های نو)

تهیه و تدوین: پریسا علیزاده

ناظران علمی: حسین افشین، مهدی فقیهی

متقاضی: معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
۲. دولت یازدهم
۳. عملکرد
۴. اقتصاد مقاومتی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۶/۶/۱۵